

وقالک

تخلص وطن

اعلاى دين

۱ مارت افرنكى ۱۸۹۷ سنه

شورای امت

نومرو ۱۱ ۷۲ رمضان المبارک ۱۳۱۴

آدره سمز:

آبونه بدلی: هر رايچون سنه لکي برانکليز ليراسيدر. بازار ايرتسي کونلري لشر اولنور

قانون اساسی - صندوق البوسته نمبر ۳۳۰

داخلده بولنان ارباب غيرت وحيه نشر و تعميمي تهديدتيکي
خالده مجانده کوندريلور.

مصر القاهرة CANOUN - I - ESSASSI

نه ممکن ظلم ايله بيداد ايله احساي حریت

BOITE SPÉCIALE

جالش ادراکي قالدير مقتدرسه ک آدمیدن

N. 330

کال

CAIRE, (Egypte).

نسخه سی ۲ غر وشددر

وسائط مخصوصه ايله ايتيئلر ايجاب ايدده جک فضلہ

اجري کوندرالميدر.

افکار عمومی ميه يي تویر ايله وطن مقدس ک تخليصی شریعت و حیت نامنه طلب ایدن جریده مزک تعمیمی هر مسلم و عثمانی ایچون برفریضه در

اجرا آت خیره به موفق اولمش ايسه لرده اوقوه
حياته يي جسم دولته سوق ايتک اوزره عاداتا
دامارلر مقامنده بولنق لازمکلان مقتدر و منور
رجالک نقصانی حسیله نهایت حکومتده مطلوب
اولان انقلاب کلی حصوله کله مه مشدی .

سلطان مجید حضرتلرینک دور سلطنتلرنده
دخی بو همت مجددانه تعقیب ارلنش ايسه ده کړک
قوه حاکمه طرفندن مقصدک عظمتيله متناسب
برشدت عزم بولنه مامسندن دولايي بودورک
نهایتده دخی يته دولت عثمانیه اصلاح و احیایه
محتاج و مستقبل قراکلق رجالده ایدی . شوقدر
وارکه ظاهر حالدیه اثرچکن دور سلطنتک افکار
عمومیه به سرپدیکی تجدید و ترقی تخمیری اوتده
بریده امید بخشا بعض آثارنامه کوسترمکه
باشلامش ایدی .

بونی متعاقب باشلايان سلطان عزیز دورنده
ايسه دولتک بقا و احیاسنه صرف همت اولنه
جنی یرده بالعکس محو و انقراضی تعجیل ایدن
مساوی استبداد میدان آلمشیدی . خصوصاً
دورک ابتدالرنده بدرجه به قدر حسن اداره
حکومتسه موفق اولان عالی وفود پاشارک

همتلی هیچ بر وقت حالک محتاج اولدینی قدر
اساسی بر تجدید کلی یی احاطه ایدده جک قدر
بیویه میوب دائماً اوکته بنای دولتک تعمیر
و اصلاحی جهته انحصار ایتیش ایدی .

حالبوکه بر طرفندن طبعه رقیب بولنان
هیئات اجتماعی سارونک سیاست و شرائط
معیشتلرنده حاصل اولان تبدل و ترقی کوندن
کونه آیلریله به رک آره مزده دائماً ضرر مزه
دهشتی اوچوروملر حاصل اولیور ایدی . بناء
عليه ذاتاً تملکدن صار صلمش و تعمیر قبول ایتیه جک
قدر پیرامش اولان بنای اداره یی کلیاً تجدید
و احیایلمک لزومی کوندن کونه آتیور و عاداتا
بقامری تهیدیلدیوردی . ایتیه بویله برهنکامده
مقام حکومته کلان سیم نالت حضرتلری حقیقه
بولزومی حسن ایدرک جدأ احیای دولته عزم
ایلمش ايسه ده بومشله حیاتیه یی حس اداره
ایدده جک خادمه مظهر اوله مامسندن دولايي
آمال خیره به سی آثارینی . کوسترمه مش ایدی .

بونی متعاقب سلطان محمود ثانی حضرتلری
جدأ احیای دولت عزیميله مقام سلطنته کلش
و متخلق اولدقلری جلادت مجددانه ايله برچوق

سلطان مراد خان خامس حضرتلری
(مابعد)
(یدنجی نسخه مزده مشار الیهک مختصراً)
ترجمه حال خصوصیلرندن بحث ایتدکدن صوکره
طقسان اوچ انقلابی احتوا ایدن ترجمه حال
سیاسیلرندن ده بحث اولنه جفتی وعدا ایتیش ایدک .
ککن عین زمانده مشار الیهک حین جلوسنده
کی تصویرلرینی ده درج ایتک آرزو اولندیفتندن
استحضاریه قدر ضروری بوقدر بر تأخر
و قوعبولدی .)

اوروپاده دور تجدید و ترقینک ابتداسنی
کوسترن اوننجی عصر هجری اواخرندن اعتباراً
دولت عثمانیه به عارض اولان ضعف سیاسی
و آثار تدینک اسباب حقیقه سنی حقیقه ادراک
ایدرک بنای دولتی احتیاج زمانله متناسب
صورته تملکدن تعمیر ایلمک لزومی الک اول
والک کوزل ادراک ایلان سلیم نالت حضرتلریدر .
بونندن اولجه ده دولتمزده کوریلان آثار ضعف
و انقراضک نتایج مدهشه سنی ادراک ایدرک
دفعی چاره لرینه باقه جق بعض ارباب غیرت
ظهور ایتیش ايسه ده بوباده مصروف اولان

وفاتندن صوکره سرکاره کلان محمود ندیملر کبی نوادر دناثک اهانت وجنایتلری سلطان عزیز مسووسی تانیجی پک تعجیل و تشدید ایتش ایدی. لکن بر طرفدن بوفالقلرک آر تدینی صره ده دیگر جهندن ده افکار عمومی ده باشایان تنور و ترقی تراید ایدرک حالک عواقب محققه سی ادراک اولمقدده و حیتندان ملتدن سلامتجویانه آرزولر، تشبیر میدان آلمقدده ایدی. از جمله سلطان عزیزک جلوسنک آلتنجی سنه سنده مجددین عثمانیه فرقه سنک واضع محترمی مصطفی فاضل مرحومک همتیه کمال پک وضیایاشار طرفندن آوروپاده وقوعبولان نشریات ایله ملته بولندقلری حسیض اسارتله سیاست بولنملری لازم کلان موقع حریت و حاکمیت آره سنده کی فرق پک محصولدار بر صورتده آکلاتیلمنه باشلانمش و مستقبل ایچون جدی واساسلی امیدلر حصوله کتیرلمش ایدی.

لکن دور عزیزنک آثار مخربه سی کیت کیده بقای دولتی بر تهلمکه قریبه یه لقا ایلمکده ایدی. از جمله عبد العزیز ایله صدر اعظمی ندیموفک اوزمانکی روسیه سفیری اغنایه فک التده بر آلت تخریب کسیره رک آتی یوزسنه لک دولت مؤسسه بی طبعی دشمنز اولان روسیه نک قوجاغنه آتیور مرکده کی جنایتکارانه تهالکی ایله همان هرامیدک محو اولسنه رمق قالمش ایدی. بناء علیه مجددین فرقه سی هر شیدن اول بوبلای عظمانک اورنه دن قالدیرلسنه و ذاتاً مستقبل ایچون پک طالتی امیدلر بسلتن سلطان مرادک مقام حکومته کلسیله بر دور تجدد و ترقینک کشادینه قرار ویرمکه مجبور اولمشلردی. مع مافیه اوزمانلر فرقه ده تشکیلاتجه اتحاد وانتظام پک موجود دکل ایدی. لکن پک آشکار

کوریلان فلاکت وسیله اتخاذ اولندی. منور اصحاب حیت بو انقلاب خیرک باشلیجه سائق اولان مدحت پاشای شهیدک اطرافنده تجمع ایدرک فداکارانه ایشه تشبث ایلدیلر. بوسره ده احوال عمومی ده مخی مقصده پک موافق ایدی: ملل اسلامییه نک نظر اعتباره آلنه ییلان طبقه اتدده روس اتتریه لرینک موجب اولدینی نتایج وخیمه سسیلیه عمومی رخشودسزلق واردی. روملرجه ده بلغارا کسارلننی بطریقک مقامندن آیرن ندیموف پوتیق سی ایله بوسایه ده آمال یونانیه نک الک بویک دشمنی اولان پانسلاووزمک بولدینی رواج و ترقی پک فنا کورلدیکی کبی بوسیلاب بلاییه قارشی موجودیت ملیه لرینک محافظه سی عثمانیلرک بقاسنه توقفی ده ادراک ایله رک روسیه نک اورتودوقسلق افسوننک تاثیرندن قورتلمشلر و برانقلاب حصولی جدا آرزو ایلمکده بولنملش ایدی. کذا ارمنی، یهودی و سایر صنوف ملتده دخی آز چوق بر ممنونیتسزک حاصل اولمش ایدی.

بناء علیه مدحت شهید بو آرزوی عمومی یه استناد ایدرک از جمله صنوف عسکریه و علمیه آره سنده بر چوق طرفدارلر پیدا ایلمش و سلطان عزیزک الزم اولان خلی و ساطنی استحضار ایلمشدر. و بو وقعه ده باشلیجه رفیق حسین عونی پاشا مرحوم اولوب هیئت وکلانک سائر ارکانی و بعضی امرای عسکریه دخی بر درجه یه قدر مدخلدار بولنملشدر.

عثمانی تاریخنده وقوعبولان خلل نظر اعتباره آاندینی حالدده کوریلورکه هیچ برنده مذلک قطعاً مداخله سی اولوب دایما سرای اتتریه لر و بونک تانیجندن اوله رق یکچیری مداخلاتیه میدانه کلشدر. حالبوکه سلطان

عزیزک خللنده بو خصوصیه بر تبدل کورلمشدر. واقعا باشلیجه انقلابی اجرا ایدنلر هیئت حکومت میانندن ایدیلر سنده افکار عمومییه نک بر قوه اجرا یه سی صورتنده بولندقلرینه شبهه یوقدر. بناء علیه طقسان اوچ انقلابی ملت عثمانیه ده بر حیات سیاسییه نک مبدئی کبی ده تلقی اولنملشدر. و دوغروندن دوغری یه بعضی وقوعات ده بونی مؤیددر. از جمله قبل الانقلاب صوفته لر باشده اولدینی حالدده بر چوق خلقک سرای و باب عالیجه اجرا ایتدکلی تضییق ایله هیئت وکلانجه وقوعبولان تبدل — که وقعه نک مقدمات مستحضره سیدر — بومیانده در: بونکله ندیموف موقع اقتداردن دوشدیک کبی صدارته رشیدی پاشا، مشیخته خیر الله افندی، سرعسکر لکه حسین عونی پاشا، و شورای دولت ریاسته مدحت پاشا ارتقا ایتشلردی.

بو تبدلی متعاقب ترتیباته برقات دها کرمیت ویریه رک طقسان اوچ سنه سی ماینک اون طقوزبخی کیجه سنده سلطان عزیزک خللیله سلطان مرادک جلوسنه قرار ویرلمش ایدی. لکن تشبث بوتاریخندن ایکی کون اول اجرا اولنمشدر. بوکا سبب اوله رق ده سلطان عزیزک مسئله یه خبردار اولمشندن قورقیدینی کوستر لمکده در.

هپ بو ترتیبات یاپیلدینی صره ده سلطان مرادحضر تکرینه ده بی درنی معلومات ویرلمکده ایدیه ده بوقرق سکز ساعتک تعجیلدن خبر دار ایدیله مه مشلردر.

انقلابک اجراسی کیجه سی سلطان عزیزک بولندینی دوله بنجه سرایی مرحوم سلیمان پاشا طرفندن سوق اولنان مکتب حریه طلبه سیله اوزمانلر دارشوری رئیس بولنان ردیف پاشانک قومانده سنده کی عسکر طرفندن صارلمش

ودکز جہتندن دخی بحریہ ناظری قیصرلی احمد پاشانک ترتیباتی اوزرینہ بعض سفائن سرائی تحت محاصرہ یہ آلمشدر . و صابحہ قارشلی اکل ایڈیلان بوترباتی متعاقب حسین عونی پاشا سلطان مراد حضر تلمینی آملق اوزرہ سرایہ کیمشدر . لیکن مشارالیه حضر تلمی ترتیباجہ وقوعبولان تبدلندن خبردار اولمقلرندن سر عسکرک تکلیفی سلطان عزیزک مسئلہ دن خبر داراولہرق اجرا ایتدیکی برتجربہ یہ محل ایدرک زیادہ متأثر اولمشدر . و نہایت حسین عونی پاشا بوشدتی تأثری بر درجہ یہ قدر تسکین ایدرک مشار الیہی آلوب بعض معیتی خلقی ایله بر قانیہ بیندیر مشلدر .

مابعدی وار

مقالہ شرعیہ

کجکی مقالہ ده اولو الامر اولق صلاحیتندن بحث اولنمش ایدی . موضوع مسئلہ نک اہمیت فوق العادہ سی جہتہ انکشاف تام حصول قدر بوابدہ کی پسانانہ دوام موافق مصلحت کورلمکدہ در .

(اولو) اصحاب ، ارباب معنائہ جمع برکھ اولوب « بیورلدی » و « یا ایش » معنائہ اولان (امر) کلمہ سنہ مضافدر . ترکیب مذکورک ترکیب سی ، بیان رأیہ صلاحیتی و یا اعطای امر اہلیتی ولاندر دیکمدر . بر جمع دیکر جملہ مقابلہ سی ؛ آحادک آحادہ اقسامنہ دلالت ایدر . ترکیب مذکور ده اولدینی اوزرہ بر جمع مفردہ اضافتی او مفردک جمع دال اولدینی اشخاص کثیرہ میانندہ مشترک اولدیفنہ دلالت ایدر . بناء علیہ ترکیب شریف صلاحیت شرعیہ بی حائز ذواتہ بر خصوصک عائدیتی انبا ایدیور . بوصلاحیت ده اختصاص اضافندن منہم اولمقدہ در .

صلاحیت شرعیہ نہ ایله حاصل اولور ؟
اولا احکام شرعیہ یہ کمال وقوف ، ثانیاً تمسک تاملہ حصولہ کلور . احکام شرعیہ یہ وقوف و معرفت قوای قدسیہ اصحابندن غیری ایچون توقف ایلدیکی شرائط کسب و تحصیلہ محتاجدر . احکام شرعیہ یہ تمسک ایسہ مکارم اخلاق نسبتدہ نام و یا ناقص اولور . مکارم اخلاق مجاہدہ یہ متوقفدر . ردائندن تخلی و فضائلہ تخلی تہذیب

مدیدلہ میسر اولور . مکارم اخلاقک اہم مقاصد اولدینی صاحب رسالت اقدمنک (مکارم اخلاقی تمیم ایچون بمث اولدم) بیورمش اولملریلہ اکلاشیلور . بوکلام حکمت انسجامندن منہم اولور کہ شرایع سالفہ سلامت بخش بشر اولان مکارم اخلاقی تمرین و شریعت محمدیہ بی تکمیل ایچون نازل اولمشدر .

معلومات مسروودہ دن استنتاج اولنیور کہ مطلوب شرعی اوزرہ معنومات مکتسبہ سی و اخلاق مہذبہ سی اولیان کان (اولو الامر) اولق صلاحیتی حائز اولہ ماز . معنائہ نظراً اولو الامر ترکیبک بر جمعیتہ اطلاق ؛ بر فردہ حصرندن اولی واضح کورلمکدہ در . جمعیت ده وجہ مذکور اوزرہ صلاحیتی حائز اشراف قومندن ترکیب ایدرہ آرای منورہ سی اخلاق ذمیمہ ایله متخاق بر شخص نادانک رأی مظلمندن قیاس قبول ایتمز درجہ ده احسن واقدم اولہ جفتی ذرہ قدر ایمان واذعان اولانلر تسلیم ایدرلر .

جناب واجب الوجود محضالطف و کرمدن طرق تکملہ . ہدایت عباد ایچون انباورسل کوندرمشدر . حقوق عباد الحق عدالتی تأمین و محافظہ ایله اولور . قضیہ سی امور بدیمیہ دن اولوب عدالت بولنیمان پردہ طرق تکملہ عبادہ ہدایت ممکن اولہ میہ جنفندن غرض تشریع اولان ہدایتک عدالتسز بيسرغای حصول اولہ میہ جتی ثابت اولیور . بونکہ برہیت سیاسیہ و فیرہ میانندہ بر رأیہ تأمین امکاندن خارج اولدینی محتاج احتجاج دکلددر .

(وامرہم شوری پنہم) قول شریقی دہا واضح بر صورتدہ تبیین مقصد ایدیور . مال شریقی ؛ ایشلری پینلرنندہ مشاورہ ایدر . دیکمدر . امرک ایش . منا سنہ اولدینی آب آشکاردر . پایہ جقلمی ایش ایچون پینلرنندہ مدلولہ افکار لزومی کوسرتیور . بورادہ مفرد جمعہ مضاف اولمشدر . « امر » بیورمق معنائہ ده کلورکہ لازم کلانلرہ بیورہ جقلمی پینلرنندہ موقع مشاورہ یہ وضع ایتلمی افادہ ایدر . بوندن غیری توجیہ یوقدر .

ایمدی بر شخص جیقبوب « اولو الامر بنہم » دیسہ یلان سویلمش اولور . چونکہ ؛ لسان عربدہ لاقول اوج افادہ ایدن جہی برہ حصر ایتش اولور . بویسہ محال وقواعد و لغتہ مخالفدر .

(وامرہم شوری پنہم) قول جلیلی مشاورہ نک مدح و صوابی (و مشاورہم فی الامر) امر جلیلی لزوم و وجوبی بیان ایدیور . بوامر قطعی الہی یہ قارشو برہیت مشاورہ بی طاغیدوب طرفدارلری تعقیب و تمذیب دوام ، وامر قرآن وحدیتک تماماً ضدینہ

بر حرکت اولدینندن بوکا متجاسر اولان بدینخت اولوالامر دن اولق صلاحیتی حائز اولسہ بیلہ بو حرکت کستانخانہ بیلہ فاروق اعظمک حکمنی کندی اوزرینہ دعوت ایتش اولور .

فاروق اعظم اقدمنک (امت طرفندن امیر ایڈیلان ذاتہ استقامت ایدرہ تابع و مطیع اولورلر . جادہ استقامتندن انحراف ایدرہ آئی قتل ایدرلر) بیوردینی معلومدر . حتی صحابہ دن بری ؛ نیچون قتل ایدرلر دیدیکر ؛ عزل ایدرلر دیدیکر ؛ ؛ دیوبیان مطالعہ ایدنجہ فاروق اقدمنک (خیر) قتل سوکرہ دن کلہ جیکر ایچون دہا زیادہ موجب عبرتدر (جوابیلہ اولکی سوزینک احابت و متانتدہ اشتباہہ بخبراقامشدر .

جاهل اولانلرہ ایشی قولای ظن ایدرلر . ہوسات نفسانیہ سنہ خدمتہ مصالح امت تسویہ اولنور اعتقادندہ بیورلور . حکما (بر ماوریتی ایستہ میانہ ابرامہ قبول ایدر ملیدر . چونکہ اہمیتی تقدیر ایتش و مشکلاتی اکلامشدر کہ بحق ایفاسنہ سی ایدر و موافقتی مأمول اولور) دیورلر . زراہم وظائف اولان خلافت اسلامیہ نک علماً ، عقلاً ، خلقاً و وجہاً من الوجوہ مستحق اولیان بر شخصک عہدہ سنہ فضولی انتقالی کمال مسرتلہ آقشلا بیورز . ارثاً ، ثابلاً اولیور . بوی منع المزدن کیور . دینلہ بیلور . فقط هیچ اولمازسہ حسن تعلیم و تربیہ سنی تأمین ایدہ بیلہ جک وسائلک اتخاذی تحت مجبوریتہ آلدیرہ مازمی ؛ یوقسہ جکدیکمز آلام و مصائبک توالیسنہ راضی اولمی یز ؛ او حالہ دہہ شمعی اولدینی کی بالاتزام ملنک و باخصوص اسلامیات دشمن جانتانی مسند نشین اولور . فالقندہ قناعت ایتمز ؛ جان یاققدن ، قان دوککدن چکنمز بحجم بر ملتک تحریب بلاد ، تعذیب عبادی ذوق ایدنمش ، مثلی کورلمش و کورلمک احتمالی قالماش بر عرفیتک اوزریمزہ تسلطی تقدیرندہ اوغرایہ جنمض خساراندن طولانی کیمی مسئول و معاتب طوہ جز ؛ و آئی اولدیر مکہ تلافی ؛ مافات ممکنمی ؟ ہیہات !

کوزمنک اوکندہ بوانسان احوال مؤملہ یہ نظراً خلافت مقدسہ اسلامیہ بی و منافع عظیمہ عنایہ بی تطرق خللندن وقایہ ایچون شورای امتدن بشقہ بر تدبیرک تصویر و تصویری قابل دکلددر . مشاورہ نک فرضیتی قرآن کریم وحدیت شریف بیان اجتماعش اولسہ بیلہ فرد واحدک رأیندن و باخصوص بر شخص نادانک تحکمنندن نشئت ایدن فالقارلرک اوکی آلہ بیللمک ایچون مقتضیات زمانہ کورہ عقلاً بر تدبیر احسن آرامق لازمدر . اوتدیردہ شرع شریفک . وامرینہ توفیقاً شورای امت تأسیسدر . بوبابدہ کی امر الہی ، حقیقی